

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Ulla Kaukola

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, valtuutetut ja vantaalaiset!

Valtuustolla on tänään päätettävään tämän valtuustokauden ensimmäinen talousarvioesitys sekä taloussuunnitelma vuosiksi 2026–2029.

Viime vuodet eivät ole olleet helppoja kuntataloudelle, ja se näkyy myös Vantaalla. Työttömyys, rakentamisen pysähtyminen, verotulojen väheneminen rasittavat kaupungin taloutta, jota on siksi syytä tasapainottaa - siihen olemme myös valtuustosopimuksessa sitoutuneet.

Valtuustosopimuksessa sovitut asiat näkyvät muutenkin tässä budjetissa, erityisesti panostukset turvallisuuteen, työllisyyteen ja koulutukseen.

Talouden tasapainotustarve koko valtuustokaudella on 60 miljoonaa. Lisäksi menokasvua on tarkoitus hillitä 30 miljoonalla eurolla. Taloustilanteesta huolimatta Vantaa investoi elinvoimaan, turvallisuuteen, kuntalaisten palveluihin. Erityisen iloinen olen panostuksista kulttuuriin ja vapaa-aikaan. Ensi vuonna avataan Håkansbölen kartanonmuseo sekä kirjasto Jumboon, syksyllä nuorten toimintakeskus Havukoskelle. Koillis-Vantaan liikuntahalli valmistuu, Elmon uimahallin rakentaminen on käynnissä ja Ojahaan liikuntahallin rakentamisvaihe alkamassa. Oivallusten talon rakentamista Myyrmäessä valmistellaan. Tässä joitakin esimerkkejä.

Yhteinen näkemys taloudesta heijastui myös siihen, että ryhmien muutosesitykset kaupunginjohtajan budjettiesitykseen olivat hyvin maltilliset. Käsittelimme neuvotteluissa 197 esitystä, joista suurin osa oli tekstimuutoksia.

Asia, josta olen huolissani, on nuorten työttömyys. Jo kaupunginjohtajan pohjaesityksessä oli varattuna rahaa opiskelijoiden ja koululaisten kesätyöpaikkoihin ja nuorten kesätyöseteleihin. Kaupunginhallitus teki vielä määrärahalisäyksen opiskelijoiden ja koululaisten kesätyöpaikkoihin. Lisäys kohdennetaan erityisesti 15–17-vuotiaille vantaalaisille nuorille, joilla ei vielä ole aiempaa työkokemusta.

Taloutta ei pidä katsoa vain vuosi kerrallaan, vaan pitkäjänteisesti, siksi talous- ja strategiatoimikunta jatkaa työtään. Se on elin, jossa kaikilla poliittisilla ryhmillä on edustuksensa. Talous- ja strategiatoimikunta käy systemaattisesti läpi suuria linjoja: mm. hankintoja, investointeja, henkilöstöön liittyviä ratkaisuja, tarkastelee sekä kaupungin menorakennetta ja tuloja että tuottavuutta, kasvua ja elinvoimaa luovia elementtejä.

Ratikkakaupungin rakentaminen alkaa, näin valtuusto on juuri päättänyt. Toivonkin nyt jokikisen valtuutetun ja kuntalaisen keskittävän voimansa siihen, että Vantaa saa ratikasta kaiken mahdollisen hyödyn. Ratikan vastustamisen aika on ohitse. Ratikka on meille erityisesti pitkäjänteinen kaupunkikehityshanke. Jos valtuusto tänään niin päättää, niin kaupunginhallituksen alaisuuteen perustetaan Vantaan ratikkakaupungin toteutuksen seurantaryhmä, joka seuraa ratikkavyöhykkeen kaupunkikehitystä, ratikan rakentamista ja ratikan tuottojen kehittymistä.

Hulevesimaksu puhutti sekä lautakunnissa, neuvotteluissa että kaupunginhallituksessa ja uskon sen puhuttavan myös tänä iltana täällä valtuustossa – ja se on oikeastaan erinomainen asia. Toivon, että hulevesimaksut ovat meille kaikille herätys siihen, mitkä ovat kustannukset, mikäli emme ota ilmastonmuutosta tosissamme. Sillä siitä tässä oikeasti on kysymys, ilmastonmuutoksesta ja siihen

sopeutumisesta. Kun ilmastonmuutos etenee, niin mm. sateet yleistyvät ja tulevat rankemmiksi, tulvariski kasvaa. Mikäli emme ota ilmastonmuutosta tosissamme, niin tulevaisuudessa meillä on maksettavana huomattavasti suuremmat maksut kuin hulevesimaksut.

Asia, joka näkyy kaupunginhallituksen budjettiesityksessä on turvallisuus. Turvallisuus on puhuttanut sekä kuntalaisia että valtuutettuja. Kaupunginhallituksen neuvotteluissa teimme 400 000 euron määrärahalisäyksen kaupunkiturvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin. Toimenpiteet sisällytetään uuteen turvallisuusohjelmaan, joka tuodaan valtuuston päätettäväksi vuoden 2026 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Vantaa on kaupunki, jolla on tulevaisuus. Olen tämän syksyn aikana saanut vieraila erilaisissa tapahtumissa ja kuullut, kuinka Vantaata pidetään edelläkävijänä monessakin asiassa. Välillä tuntuu, ettemme itse oikein ymmärrä arvoamme. Toivonkin jokaisen valtuutetun ja kuntalaisen olevan ylpeä kotikaupungistaan ja puhuvan siitä suurella kunnioituksella ja hellyydellä. Vantaan maine ja sen kautta menestys on nimittäin meidän käsissämme.

Kiitän kaupunginhallituksen budjettineuvottelijoita ja kaupunginhallitusta yhteistyöstä. Omassa roolissani kaupunginhallituksen puheenjohtajana haluan jatkossakin vahvistaa keskinäistä luottamustamme ja hyvää yhteistyötä. Kiitos.

Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Soile Eriksson

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät kollegat,

Vantaan uusi valtuusto on joutunut heti kautensa alussa kiperään tilanteeseen. Maailman epävarmuus jatkuu ja Kokoomuksen ja Perussuomalaisten hallituksen toimesta Suomi on talous- ja työllisyysmittareilla heikoimpien joukossa koko Euroopassa.

Vantaalla työttömyys on kasvanut nopeasti. Päätöksentekijöinä joudumme tekemään valintoja ja myös säästöjä. Samalla on huolehdittava tulevaisuuden kasvusta, osaamisesta ja hyvinvoinnista.

Hyvät valtuutetut,

Turvallisuus on keskeinen osa hyvinvointia ja siksi sosialidemokraattien esityksestä Vantaa satsaa 400 000 lisäeuroa laajaan toimenpidepakettiin, jolla parannetaan aseman seutujen turvallisuutta samalla ennaltaehkäisten turvallisuusongelmien syntyä.

Vain osaamisella pystymme turvaamaan tulevaisuuden hyvinvoinnin. Siksi on tärkeää, että perusopetuksen opetusryhmät pidetään riittävän pieninä. Esityksestämme myös kaupungin kesätyöpaikkoja lisätään 15-17-vuotiaille nuorille.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on myös tyytyväinen siitä, että löysimme ratkaisun kirjastopalvelujen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kirjastopalvelut ovat tärkeä osa monen kaupunkilaisen arkea ja keskeinen sivistyksen edistäjä.

Koti kuuluu kaikille. Yhä useampi lapsiperhe on joutunut kodittomaksi ja elää köyhyysrajalla. Tähän on saatava stoppi. Siksi vähennämme lapsiperheköyhyyttä tavoitteellisesti. Siksi teemme vaikuttavaa työtä asunnottomuuden ehkäisemiseksi yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.

Kaupunkien ja hyvinvointialueen yhteistyötä on edelleen tiivistettävä ja ehdotuksestamme talousarviossa tämä näkyy aiempaa selkeämmin. Vain organisaatorajat ylittävällä yhteistyöllä on mahdollista edistää vaikuttavasti vantaalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

Arvoisat kuulijat,

Hankalien aikojen keskellä on tärkeää samalla luoda rakennuspalikoita tulevaisuuteen, vahvistaa toivon ja luottamuksen viestiä. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä onkin tyytyväinen, että tässä salissa löytyi enemmistö tekemään Vantaan paremman tulevaisuuden puolesta rohkean ratkaisun ja viemään Vantaan ratikkaa eteenpäin.

Nyt on tärkeää, että kaupunginhallituksen alaisuuteen perustetaan seurantaryhmä, joka seuraa ratikkavyöhykkeen kaupunkikehitystä, ratikan rakentamista ja ratikan tuottojen kehitystä.

Arvoisa puheenjohtaja,

Ilmastonmuutos etenee ja sen myötä sään ääri-ilmiöt voimistuvat. Esimerkiksi tulvat tulevat edelleen lisääntymään. Tähän kaupungin pitää varautua muun muassa rakentamalla uusia hulevesijärjestelmiä. Vantaa ottaakin naapurikaupunkimme Espoon tapaan käyttöön julkisoikeudellisen hulevesimaksun, joka tarkoittaa tavalliselle omakotiasujalle korkeimmillaankin 5 euroa kuukaudessa.

Asioista voidaan olla eri mieltä ja eri vaihtoehtoista voidaan aina keskustella, mutta arvoisa Kokoomus, te olette väittäneet ja varmasti tänäänkin toistelette, että te tarjositte useita vaihtoehtoja, joilla olisi voitu korvata hulevesimaksusta kerättävät 3,3 miljoonan euron tuotot. Käydäänpä tämä asia nyt läpi ja ollaan täysin rehellisiä.

Kaupunginhallituksen käsittelyyn Kokoomus toi viisi toimenpidettä, joilla ehdotettiin säästettävän 3,35 miljoonaa euroa ja näillä haluttiin korvata hulevesimaksun tuotto. Totuus on kuitenkin se, että yksikään näistä esityksistä ei kestä faktoihin perustuvaa tarkastelua. Arvostamani kaupungin viranhaltijat, siis virkavastuulla toimivat asiansa tuntevat asiantuntijat totesivat jokaisen esityksen ongelmallisuuden, virheellisyyden tai toimimattomuuden. Totuus on, että Kokoomuksen esityksillä ei saada kerättyä ensi vuonna tarvittavia euroja kokoon. Vastuullisena puolueena sosialidemokraatit eivät voi hyväksyä vaihtoehtoa, joka ei ole todellinen tai toteuttamiskelpoinen.

Naapurikaupunki Espoossa kokoomuslainen kaupunginjohtaja Kai Mykkänen näkee hulevesimaksun kestäväenä ratkaisuna ja esittää sen käyttöönottoa, mutta täällä Vantaalla Kokoomus vastustaa sitä niin paljon, että keksii tilalle leikkirahaa, jota ei ole olemassa. Arvoisat kollegat, tosiasioiden tunnustaminen on viisauden alku.

Hyvät valtuutetut,

Meillä päättäjillä tulee eteen vielä monia hankaliakin asioita. On kuitenkin tärkeää, että vaalimme hyvää yhteistyötä ja etsimme yhdistäviä tekijöitä. Neuvottelemme ja keskustelemme toisiamme kunnioittaen. Yhteistyö on voimavara, josta emme saa tinkiä.

Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän puolesta kiitän jokaista talousarvion työstöön osallistunutta - niin kaupunginjohtajaa ja viranhaltijoita kuin valtuustokollegoja ja muita luottamushenkilöitä sekä palautetta antaneita kuntalaisia. Kiitos!

Kokoomuksen valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Heli Hakala

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja vantaalaiset

Olemme päättämässä Vantaan ensi vuoden talousarviosta. Talouden taantuma tuntuu myös Vantaalla. Kasvu on hidasta, työttömyysaste korkealla ja julkisen talouden paineet ovat suuret. Tämä tarkoittaa, että meidän on oltava käyttömenojen kanssa erityisen tarkkoja: jokainen euro on käytettävä viisaasti, ja säästöjä ja sopeuttamista tehdään. Meidän on tehtävä työtä tulopuolen vahvistamiseen ja käyttömenojen hillitsemiseen. Kokoomuksen ryhmä näkee, että ensi vuoden talousarviossa on kyse ennen kaikkea vastuullisuudesta ja ryhmämme kannustaa kaupunkia etsimään rohkeasti toimintatapojen uudistamista. Veroja emme nosta valtuustopimuksen mukaisesti, emmekä kannata mitään veroluonteisia uusia maksuja.

Arvoisa puheenjohtaja, kokoomus suhtautuu vallitsevaan taloustilanteeseen vakavasti ja vastuullisesti. Tämä näkyi myös talousarvioneuvotteluissa, joissa toimme pöytään huolellisesti harkittuja ja valmisteltuja esityksiä säästökohteiksi, joita toivottavasti muutkin ryhmät ovat jatkossa valmiita tarkastelemaan. Tällä valtuustokaudella ei ole mahdollista esittää pelkkiä menolisäyksiä käyttötalouteen.

Vantaan kasvu perustuu siihen, että yritykset haluavat sijoittua tänne. Lentokenttä ja logistinen sijainti ovat vahvuuksia, mutta ne eivät yksin riitä. Meidän on oltava yrityksille entistä houkuttelevampi kohde, jossa on sujuvat lupaprosessit ja toimiva infrastruktuuri. Kokoomus haluaa, että Vantaa profiloituu yritysystävällisenä kaupunkina, jossa innovaatioille ja investoinneille on tilaa. Kun yritykset menestyvät, syntyy työpaikkoja ja verotuloja, joilla rahoitetaan kaupungin palvelut. Elinvoimaisen Vantaan on tarjottava myös siistejä ja laadukkaita asuinalueita lisää – se vahvistaa koko kaupungin identiteettiä. Haluamme huolehtia siitä, että ratikkareitin varrella painotetaan viihtyisää pientalomaista asumista.

Koulutukseen ja osaamiseen panostaminen on tärkeä investointi. Kasvatuksen ja oppimisen toimialaa suojellaan säästöpainneissa. Jokaisella lapsella ja nuorella on oltava mahdollisuus menestyä omien kykyjensä mukaan. Vantaan tulee olla koulutuksen edelläkävijä. Tarjoamme laadukasta perusopetusta, riittäviä resursseja opettajille ja ajanmukaisia oppimisympäristöjä. Meidän on huolehdittava siitä, että kouluissa on rauha oppia ja opettajilla mahdollisuus keskittyä opetukseen. Lisäksi toisen asteen koulutusta ja yhteistyötä yritysten kanssa on vahvistettava, jotta nuoret löytävät sujuvan polun työelämään. Vantaalaisten koulutus- ja osaamistasoa tulee nostaa – se on kilpailukyvyyn ydin ja tulevaisuuden turva.

Turvallisuus on kaupungin perusta. Vantaalla jokaisen on voitava tuntee olonsa turvallisiksi kotona, koulussa, töissä ja vapaa-ajalla. Turvallisuuden parantamiseen tehtiin nyt 400 tuhannen euron lisäsatsaus, jolla voidaan toteuttaa välittömiä turvallisuutta parantavia toimenpiteitä; esimerkiksi sijoittamalla järjestyksenvalvojia turvatomiksi koetuille alueille. Asemanseutujen valaistus, siisteys ja toimiva kaupunkisuunnittelu ovat konkreettisia turvallisuustekoja. Turvallinen ja viihtyisä Vantaa houkuttelee uusia asukkaita ja yrityksiä – ja se on kilpailuvaltti koko pääkaupunkiseudulla.

Meidän tehtävämme on varmistaa, että talousarvio tukee näitä tavoitteita – ja että Vantaa on kaupunki, jossa jokainen voi rakentaa hyvän elämän.

Kiitos.

Vihreiden valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Tia Seppänen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja viranhaltijat, rakkaat vantaalaiset,

Vihreä valtuustoryhmä kiittää lämpimästi valmistelijoita ja valtuustoryhmiä lautakunnista neuvotteluihin asti. Kiitos myös asukkaille, jotka ovat osallistuneet perusteelliseen prosessiin. Tämän kokoluokan päätökset edellyttävät perehtymistä, avoimuutta ja yhteistyötä.

Syksy on ollut meille kaikille raskas. Olemme joutuneet tarkastelemaan kaupungin taloutta, ratikan vaikutuksia ja koko Vantaan tulevaisuutta kriittisesti ja laajasti.

Kaupunkimme uusi budjetti ei ole täydellinen, mutta se on kokonaisuutena vastuullinen ja demokraattinen kompromissi. Vihreille on tärkeää huomioida talouden tasapainottaminen mutta myös sen reunaehdot: ekologinen kestävyys, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja talouden resilienssi. Nämä kolme kestävän kehityksen ulottuvuutta ovat vihreän politiikan ydin - ja ne kulkevat läpi koko tämän budjetin.

Vaikka sopeuttaminen on välttämätöntä, todettakoon, että leikkaaminen lasten ja nuorten kustannuksella olisi tuhoisaa.

Siksi vihreät pitivät kiinni siitä, että kasvatuksen ja koulutuksen perusraamit säilyvät; että lukutaito ja kielitaito vahvistuvat, kirjastot ja sivistys säilyvät kaikille saavutettavina, ja että koulujen ja harrastusmahdollisuuksien kautta myös nuorten turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistetaan, ei heikennetä.

Nykypäivän kaupungin ensisijaiset lakisääteiset tehtävät ovat juurikin lapsista ja koulutuksesta, ympäristöstä ja tulevaisuuden elinvoimasta huolehtiminen.

Tulevaisuudesta huolehtimisen oleellinen osa on luonnosta huolehtiminen kaiken muun toiminnan pohjana. Siksi olemme erityisen ilahtuneita siitä, että Vantaalla ympäristöä ja taloutta ei enää keskellä ympäristökriisejä sijoiteta vastakkain vaan kaupunkimme sitoutuu budjetissaankin kokonaisvaltaisesti kestävään kehitykseen.

Saimme talousarvioon useita luonnon monimuotoisuutta edistäviä mittareita. ne ovat konkreettinen tae siitä, että vauhdilla kasvava kaupunki ja sen talous eivät kehity luonnon kustannuksella, vaan yhdessä sen kanssa. Tässä olemme jatkossa edelläkävijöitä, myös maailmanlaajuisesti.

Arvon valtuutetut,

Vakaan talouden ylläpito perustuu rehelliseen tilannekuvaan. Taloussuunnitelma nojaa nyt oletukseen, että matalasuhdanteet kääntyvät ja verotulot kasvavat tulevina vuosina merkittävästi. Vielä enemmän se nojaa valtionosuuksien ennakoituun nousuun.

Vihreän ryhmän mielestä tätä kehitystä on seurattava ja ennakoitava erittäin tarkasti.

Jos kasvu ei toteudukaan, joudumme etsimään kymmeniä miljoonia lisää ja vaihtoehdot kapenevat esimerkiksi veronkorotuksiin.

Tästä syystä vihreät kannattavat viisaita, pitkäjänteisesti kaupunkimme elinvoimaa lisääviä investointeja. Siihenkin tämä budjetti uusine, esimerkiksi yrittäjyyttä, työllisyyttä sekä segregatiota korjaavineen tavoitteineen ja mittareineen, on lupaava alkua.

Haastavan taloustilanteen ratkomiseksi korostamme päätöksiemme vaikuttavuuden seurantaa. Tietopohjaisuus on turvallisin ja vankin tapa johtaa Vantaata epävarmassa toimintaympäristössä.

Taloudellisen turvan lisäksi voimme lisätä sillä myös asukkaiden turvallisuutta.

Turvallisuus kun ei synny vain lisäämällä pelkkää kontrollia, vaan pureutumalla sen juurisyihin; oppimiseen, ennaltaehkäiseviin palveluihin, eriytymisen katkomiseen, ihmisten yhteisöllisyyteen ja turvallisuuden tunteeseen.

Tässä budjetissa on nyt näitä elementtejä ja niihin on jatkossakin panostettava.

hyvät vantaalaiset,

Kun ihmiset ja ympäristö voivat hyvin ja jokainen täällä kasvava löytää paikkansa, silloin myös koko kaupunki on turvallisempi, elinvoimaisempi ja vakaampi.

Kiitos.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Kai-Ari Lundell

- Kiitos puheenjohtaja, hyvät valtuutetut,
- Nyt on vakava paikka
- Tynkäratikan tarkistetun hankesuunnitelman hyväksyminen olisi Vantaan historian raskain päätös
- Hintalappu olisi hirmuinen
- Vantaan talouden tunnusmerkit eivät ole muutenkaan rohkaisevia: korkea työttömyys, lentokenttäklusterin syöksy, rakentamisen pysähtyneisyys ja kaupungin epäedullinen väestökehitys
- Ei ole ensimmäinen kerta poliittisessa päätöksenteossa, kun ensi vaiheessa joku hanke myydään päättäjille alihinnalla
- Myös päivittäisiä matkustajamääriä on tarkoitushakuisesti liioiteltu, ensin 80 000, ja nyt noin 30 000 matkustajaa
- Erotus on päätön 50 000 matkustajaa
- Ratikan rakentamisen myötä kaupungin talous kyykkää konkurssin partaalle

- Vantaa on jo nyt velkaa noin kaksi miljardia euroa, kun konsernivelka otetaan lukuun
- Ja ratikan kokonaiskustannukset puskuttavat kovaa vauhtia kohti miljardia euroa
- Pian olemme velkaa kolme miljardia euroa
- Ratikka ei ole investointi, vaan se on velkakone
- Kun käyttötalous ei riitä lyhennyksiin, vanhaa velkaa joudutaan maksamaan uudella velalla, ja velkakierre on valmis
- Kun korkomenot syövät kaupungin talouden, joudumme säästämään kaupunkilaisten palveluista ja muista tärkeistä investoinneista
- Leikkauslistoista tulee vuosittaista arkipäivää
- Ratikan rakentamista perustellaan kaupunkikehityksellä
- Santaradan alue rakennetaan ilman ratikkaakin
- Tikkurilan Värehteaan alue rakennetaan ilman ratikkaakin
- Aviapolis rakennetaan ilman ratikkaakin, jne
- Vantaata rakennetaan joka tapauksessa, on aina rakennettu
- Ratikan rakentamista on perustelu, että se alkaa tuottaa 40 vuoden päästä
- Kuka hullu investoi 40 vuoden päähän?
- Matkan varrella voi tapahtua mitä tahansa
- Kohta on äänestys
- Toivon hartaasti, että talouspuolueena itseään pitävä Kokoomus kokonaisuudessaan kääntyy ratikan rakentamista vastaan
- Minulle on useampikin demari tullut sanomaan, että he vastustavat ratikan rakentamista
- Demarit, kun äänestätte, älkää peljätkö, vaan kuunnelkaa myös sydämentenne ääntä
- Ajatelkaa kaupungin kurjistuvaa taloustilannetta ja vantaalaista veronmaksajaa sekä teidän äänestäjiänne
- Hyvät demarit, ratikka olisi uhraus teille tärkeiden peruspalvelujen kannalta, kuten vaikkapa koulutus
- Perussuomalaiset on vastustanut lujaa ratikkaa kahdeksan vuoden ajan
- On hienoa, että tällä kaudella myös keskusta on tullut vastustajien leiriin, kiitos
- G12 eli perussuomalaiset, keskusta ja kristillisdemokraatit, ovat ratikan rakentamista vastaan
- Siksi Perussuomalaiset esittää ratikan hankesuunnitelman tarkistuksen hylkäämistä ja koko ratikkahankkeen kuoppaamista

- Kiitos

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja, rakkaat vantaalaiset, kollegat valtuutetut, kunnioitetut median edustajat ja viranhaltijat,

Helppoa ei ole ollut. Mutta ei sitä ole tilattukaan.

Vantaan on Suomen nopeimmin kasvavia kaupunkeja, joka vaikeuksista huolimatta kulkee eteenpäin. Silti me olemme osa Suomea, joka on osa Eurooppaa, joka on osa maailmaa. Jos maailmalla, Euroopassa tai Suomessa menee huonosti, me tunnemme sen myös Vantaalla. Vaikka me tekisimme täällä asiat oikein, joudumme silti maksamaan muiden virheistä.

Vantaan taloudelliset ongelmat eivät johdu siitä, että eläisimme yli varojemme, että julkiset palvelumme olisivat liian hyviä tai että investoisisimme liikaa ja väärin asioihin. Ne eivät johdu edes ratikkainvestoinnista.

Verotulojen lasku ja sopeuttamistarve johtuvat siitä, että talouden kuva Suomessa johtuu yhä vain synkemmäksi. Maan oikeistohallitus lupasi – ja nimenomaan kokoomuksen Petteri Orpon suulla lupasi ennen vaaleja - satatuhatta uutta työpaikkaa. Tulikin lähes 80 000 uutta työtöntä.

Massatyöttömyys koettelee erityisesti Suomen suuria kaupunkeja, joissa ollaan jo noin 14 prosentin työttömyyslukemissa. Tilannetta varsinkin meillä kärjistää se, että rakentaminen on lähes kokonaan jäissä. Myöskään kaupungille elintärkeän lentokentän matkustajamäärät eivät ole palautuneet

korona-aikaa edeltäviin lukuihin.

Meillä on nyt jo noin 19 000 työtöntä samalla, kun niin sanottu laaja työttömyys lähestyy jo 30 000 henkeä. Samaan aikaan avoimia työpaikkoja on vain muutamia satoja.

Tämä on ajanut kaupungin talouden ahdinkoon, josta kaupunginjohtaja Pekka Timonen yrittää ulospääsyä 17,8 miljoonan euron sopeutustoimilla jo ensi vuonna.

Vasemmistoliitto katsoo, että jopa noin 13,2 miljoonaa koostuu toimista, jotka eivät suoraan kohdistu palveluihin. Loppusumma tuottaisi vaurioita nimenomaan koulutukseen, kasvatukseen, kulttuuriin, kirjastoihin ja kaupunkisuunnitteluun.

Olemmekin valmiita sopeuttamaan kaupungin taloutta noin 4,6 miljoonaa euroa pienemmällä summalla kuin kaupunginjohtaja esittää. Kompromissina hiukan pienempikin summa riittäisi.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

Vasemmistoliitto esittää puolueista kaikkein vastuullisinta talousvaihtoehtoa. Vähintään kerran valtuustokaudessa on hyvä käydä huolella läpi kaupungin tulot, menot ja rakenteet. Nurkat pitää siivota, pölyt pyyhkiä ja tyhjät pullot viedä kauppaan. Jos näin syntyy kustannussäästöjä, me olemme vain sen puolesta.

Sen ei kuitenkaan tarvitse johtaa julkisten palveluiden leikkaamiseen, heikentämiseen ja huonontamiseen. Kaikkein kivuttomin ratkaisu nykyisen tilanteen yli olisi väliaikaisesti, esimerkiksi seuraavaksi kahdeksi vuodeksi tarkistaa kuntaverotusta. Se vaatisi vain 0,1 prosenttiyksikön korotusta veroprosenttiin - ei yhtä, ei puolikasta, ei edes viidenneksen korotusta, vaan yhtä kymmenestä.

Kaupungin laskelmien mukaan se lisäisi verotuloja noin 6,7 miljoonalla eurolla. Keskituloisen, työssäkäyvän vantaalaisen kohdalla tämä tarkoittaisi 3 - 4 euroa kuukaudessa. Näin vältettäisiin kaikki vahingolliset leikkaukset.

Tämän jälkeen Vantaan kuntaveron olisi korkeampi kuin Helsingissä, Espoossa ja Kauniaisissa – kuten se on ollut jo vuosia – mutta edelleen tuntuvasti alempi kuin yhdessäkään toisessa Uudenmaan kunnassa.

Jos ihmiset muuttavat vain alhaisen kuntaveron perässä, miksi Vantaalle ei suuntaudu kansainvaellusta Keravalta, Vihdistä ja Nurmijärveltä?

Arvoiset kollegat valtuutetut,

Ennen kuin edes ehditte sanoa, totean, että kyllä. Vantaan valtuustosopimukseen on kirjattu, että ”verotus säilyy nykytasolla”. Samalla sopimuksessa kuitenkin sanotaan, että ”taloustavoitteita voidaan arvioida uudelleen, jos taloudellisessa toimintaympäristössä tapahtuu olennaisia muutoksia”. Lisäksi luvataan esimerkiksi, että ”taloustoimissa suojellaan kasvatusta ja oppimista”.

Taloudessa toimintaympäristössä on tapahtunut selviä muutoksia. Pitää olla sokea, jos ei ole havainnut niitä. Lisäksi oppimisen suoja häviää nyt tehtävillä leikkauksilla.

Sitä vastoin ei ole oikein, että vantaalaisten palveluita kurjistetaan maan hallituksen täydellisen epäonnistuneen politiikan ja massatyöttömyyden takia.

Siksi Vasemmistoliitto esittää, että leikkauslistasta perutaan kasvatuksen ja oppimisen toimialan kohdalla varhaiskasvatuksen täyttöasteen nostaminen sekä avoimen toiminnan supistaminen. Tämä tarkoittaisi yhteensä 880 000 euroa.

Lisäksi haluamme suojella kulttuuria ja kaupunkilaisten liikuntamahdollisuuksia. Se tarkoittaisi peruutuksia seuraavissa asiakohdissa:

- liikuntasalien käyttömaksujen korottaminen,
- uimahallien ja kuntosalien maksujen korottaminen,
- Sporttikortin muuttaminen maksulliseksi,
- kirjastojen aineistomäärärahan leikkaaminen sekä
- Tanssin päivän juhlan lakkauttaminen.

Tämä tarkoittaisi yhteensä 335 000 euroa.

Yhteensä muutokset olisivat siis 1,2 miljoonaa euroa.

Määrärahalisäykset saataisiin katettua helposti ja tuottamatta vaurioita kaupungin tai kaupunkilaisten talouteen 0,1 prosenttiyksikön veronkorotuksella. Lopulla korotuksen tuottamalla verotuotolla katettaisiin alijäämää.

Arvoisa puheenjohtaja,

Vasemmistoliitto toivottaa kaikki poliittiset ryhmät tervetulleiksi mukaan vastuulliseen talousvaihtoehtoon, jossa ei tarvitse tehdä leikkauksia yhteisiin palveluihin – vaan jossa kaikki kaupunkilaiset kannetaan solidaarisesti ja yhdessä vaikeiden aikojen yli.

Keskustan valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Petri Roininen

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja arvoisat vantaalaiset

Vantaan taloussuunnitelma on pehmeä. Se perustuu oletukseen että verotulot ja valtionosuudet kasvaisivat vuoteen 2029 mennessä 250 M€ vuodessa. Neljännesmiljardin vuodessa? Kuka uskoo?

On päivänselvää, että kyse on 'toivotaan, toivotaan' -ajattelusta. Neljännesmiljardin vuotuinen tuottokasvu ei ole todellista.

Verotulojen ja valtionosuuksien kasvun sijaan luultavaa on, että tämä taloussuunnitelma vetää kaupungin velkavankeuteen. Se pakottaa leikkaamaan ihmisen palveluista. Se pakottaa korottamaan veroja. Voi olla, että kaupunki joutuu saneerausten kierteeseen.

Samalla talousarvio 2026, ratikka ja taloussuunnitelma 2026-29 piirtävät Vantaan poliittisen kentän uusiksi.

Kuluneen vuoden aikana on käynyt ilmeiseksi, että Keskusta-oikeistolaisen vaihtoehdon rakentaminen on nyt keskustan, perussuomalaisten ja kristillisdemokraattien vastuulla. Kokoomus vaikuttaisi käpertyneen punavihreään kainaloon.

Esimakua poliittisen kentän uudelleenasetoitumisesta nähtiin jo keväällä 2025 kuntavaalien jälkeen.

Vantaalla solmittiin kaksi teknistä vaaliliittoa luottamustehtävien paikkajakoa varten.

G12 oli perussuomalaisten, keskustan ja kristillisdemokraattien tekninen vaaliliitto - Keskusta-oikeistolaisittain ajatteleva ryhmä.

G55 taas muodostui demareiden, kokoomuksen, vihreiden, vasemmistoliiton ja rkp:n liittoumasta. Punavihreä rintama kokoomuksella höystettynä.

Kevätkesällä vanha valtuusto äänesti ratikasta. Kokoomus olisi voinut kaataa hankkeen. Muttei tehnyt sitä – se liittoutui punavihreän vasemmiston kanssa.

Syksyllä marraskuussa kaupunginhallituksessa äänestettiin talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Keskusta-oikeistolainen vaihtoehto oli olemassa - keskustan esittämänä. Äänestyksessä kokoomusryhmä kokonaisuudessaan asettui samaan rintamaan vihervasemmiston kanssa.

Nyt arvon valtuutetut ja kuntalaiset, reilun puolen vuoden aikana kolmessa keskeisessä poliittisessa linjanvedossa – paikkajako, ratikka ja taloussuunnitelma – Keskusta, perussuomalaiset ja kd ovat edustaneet keskusta-oikeistolaista ajattelua. Kokoomus on joka kerta ajanut itsensä vihervasemmiston kylkeen.

Poliittinen kartta on muuttunut.

Otetaan esimerkkejä keskustan, ps:n ja kd:n vaihtoehdosta, jotka poikkeavat valtuustolle esitetystä:

- Työttömyys painetaan 15 %:sta alle 10 %. Tätä varten luodaan taloudelliset kannustimet yrittäjille.

- Turvallisuuteen satsataan jopa 10 kertaa enemmän kuin kaupunginjohtajan pohjaesityksessä.

Vantaa on saatava pois turvattomuus- ja häiriöindeksien jumbosijoilta

- kaupungin velanotolle 1,5 miljardin euron katto. Olemme itse sen velkaa lapsillemme. Talo on jätettävä seuraavalle sukupolvelle paremmassa kunnossa kun sen itse sai, kuuluu vanha kansanviisaus.

- satsataan 30 miljoonan euron investointiohjelma hyvinvointiin – jäähalleihin, ulkojääratoihin, ulkokuntosaleihin, kulttuuriin. Kiskojen sijaan siis ihmisten palveluihin!

- tytäryhtiöt kuten Vantaan Energia ja VAV, otetaan tarkempaan omistajaohjaukseen. Ei voi olla niin, että valtuusto lukee lehdestä kuinka Vantaan Energian lämpövaraston kustannusarvio karkaa 100 M€ pitkäksi. Sattumoisin 100 M€ on sama summa, jolla ratikan kustannusarvio karkasi.

Hyvät valtuutetut, vantaalaiset,

Taloussuunnitelma ja -arvio ovat pehmeitä. Samalla ne kertovat Vantaan poliittisen kentän uudelleenryhmittymisestä.

On olemassa keskusta-oikeistolainen vaihtoehto. Se on keskustan esittämä vaihtoehto.

Tarjoamme kiskokeskeisyyden sijaan ihmiskeskeisen vaihtoehdon. Paremmat. Taloudellisemman.

Ihmiset, työn, palvelut ja turvallisuuden keskiöön asettavan.

Keskusta esittää sekä talousarvion että taloussuunnitelman palauttamista. Esitämme, että talousarvio palautetaan uudelleen valmisteltavaksi ja valmistelussa otetaan huomioon vaihtoehdossamme esitetyt asiat ja periaatteet. Tämän jälkeen kaupunginhallitus toisi talousarvion ja -suunnitelman uudelleenvaltuuston päätettäväksi.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Loviisa Kaartokallio

Arvon puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja vantaalaiset.

Olemme tehneet vuoden 2026 talousarviota erittäin haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Olemme iloisia, että neuvottelutuloksessa näkyy myös KD Vantaan kädenjälki.

Me haluamme kohdistaa katseemme vantaalaisiin nuoriin, lapsiperheisiin, varhaiskasvatukseen ja kouluihin.

Meille kristillisdemokraateille perheiden, lasten ja nuorten hyvinvointi on sydämen asia. Olemme koulutuksen ja sivistyksen puolestapuhujia. Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus on tie osaamis- ja koulutustason nostoon ja mahdollisuus yksilön parhaaseen yltämiseksi. Me Vantaalla tarvitsemme osaamis- ja koulutustason nostoa. Olemme tyytyväisiä, että Vantaalla kehitetään IB-opetusta myös varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa. Iloitsemme, että talousarvioneuvotteluissa saimme esityksestämme perutuksi pienryhmäisten uskonnonopetusta koskeva leikkauksen. On myös hyvä, että 7.luokan valinnaisaineista ei leikata. Sanat ovat ajattelun avaimia. sanat ovat valtaa. Pidämme hyvänä, että talousarviossa perusopetus tunnistaa lukutaidon merkityksen ja panostaa lukemisen määrän lisääntymiseen, mutta toivomme tarkempaa mittaria lukutaidosta kuin luettujen kirjojen määrä. Sitä jäämme odottamaan.

Haluan muistuttaa, että oppimispolku, yleissivistyksen ensiaskleet, otetaan jo varhaiskasvatuksessa. Meillä on edelleen haasteita pätevän varhaiskasvatushenkilöstön rekrytoinnissa. Talousarvioneuvotteluissa me kristillisdemokraatit puolustimme varhaiskasvatuksen henkilökunnan työhyvinvointia ja lasten sekä perheiden etua esittämällä niin varhaiskasvatuksen täyttöasteen ja yksityisen hoidon kuntalisän säilymistä nykyisellä tasolla, mutta esityksemme ei valitettavasti saanut riittävää kannatusta. Olemme lapsiystävällinen kaupunki. Toivonkin, että jatkossa päätöksenteossa näkyisi vahvemmin lapsivaikutusten arviointi.

Vantaan veto- ja pitovoimaa vahvistetaan viihtyisien asuinalueiden ja laadukkaiden lähipalveluiden kautta. Meille kristillisdemokraateille on tärkeää, että talousarvioneuvotteluissa nostettiin esityksestämme pientalojen osuutta asuntotuotannon aloituksista 300 kappaleeseen. Iloitsemme, että neuvotteluissa löydettiin yhteisymmärrys turvallisuuden vahvistamiseen ja mittaristoon lisättiin myös Vantaalla henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, omaisuusrikosten sekä huumausainerikosten tilastollinen seuranta. Olemme tyytyväisiä uuteen sitovaan tavoitteeseen asunnottomuuden ehkäisemiseksi yhteistyössä Vaken kanssa ja tavoitteeseen vahvistaa luonnon monimuotoisuutta.

Me kristillisdemokraatit vastustimme talousarvioneuvotteluissa uutta kaupungin perimää hulevesimaksua ja esitimme hulevesimaksun poistoa. Hulevesimaksu on veroluontoinen maksu ja siten valtuustosopimuksen vastainen. Maksu kohdistuu sekä vantaalaisiin asukkaisiin että yrityksiin. Vaikka kaikki sade- ja sulamisvedet imeytettäisiin omalla tontilla, tämä hulevesimaksu tullaan perimään. Tämä ei ole oikein.

Olemme korkean työttömyyden kaupunki. Vantaalla työllisyys – ja kotoutumispalveluihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Harmillisesti esityksemme työvoiman lisäämisestä työllisyys- ja kotoutumispalveluihin ja esityksemme säästöistä viestintä- ja konsulttipalveluista ei saanut riittävää kannatusta.

Me kristillisdemokraatit yhdessä Keskustan ja Perussuomalaisten kanssa haluamme investoida ihmisiin raiteiden sijasta ja olemme kritisoineet talousarviota ja taloussuunnitelmaa. Jokainen lapsi ja nuori ansaitsee toivon näköalan. Luoko tämä nyt käsiteltävä budjetti toivoa ja toivon näköalaa vantaalaisille? Vaikka budjetissa onnistutaankin vastaamaan mm. turvallisuuden haasteisiin, on edessä raskas sopeutustoimien tie. Tässä talousarviossa esitetään hyväksyttäväksi raideinvestoinnin korkoja, ja sopeutustoimien takia lakkautettavaksi mm. avoimia kohtaamispaikkoja, varhaiskasvatuksen täyttöasteen nostoa ja ikäihmisten sporttikortin maksulliseksi muuttamisen, ja asetetaan uusia veroluontoisia maksuja. Toivomme, että emme joudu taloussuunnitelmakaudella neuvottelemaan mm. kirjastojen aukioloista, leikkauksista perusopetukseen ja henkilöstöön samaan aikaan, kun raideinvestointi syö korkomenojen kautta käyttötalouttamme taloussuunnitelmakauden ajalta kymmeniä miljoonia euroa. Kaikkia yksityiskohtia talousarviossa emme hyväksy ja äänestämme niistä. Tarvittaessa, jos esityksemme eivät menesty, jätämme näiltä osin pöytäkirjalausuman.

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä, valtuustoryhmän pj. Parik Karlsson

Ärade ordförande, fullmäktigeledamöter, tjänstepersoner samt Vandabor, Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, virkahenkilöt ja Vantaalaiset

Kiitos kaikille hyvästä yhteistyöstä budjettineuvotteluissa. Tack också till stadsstyrelseordförande Ulla Kaukola för ledda förhandlingar där vi hade nästan 200 ändringsförslag på bordet. Tack även till stadsdirektören för ett bra grundförslag.

Budgeten för 2026 är gjord så att vi tar i beaktande vårt ekonomiska läge. Vi har flera tunga år framför oss, vi måste få fler arbetsplatser så att arbetslösheten går ner, det är det största projektet vi har framför oss.

SFP i Vanda är inte nöjd med att det införs dagvattenavgift, det är en extra skatt som inte skulle behövas just nu, det drabbar dessutom företagen och husägarna.

SFP i Vanda är nöjd att det under 2026 börjar byggas på det tvåspråkiga daghemmet Silva i Håkansböle storområde, det har varit brist på svenskspråkiga daghemsplatser i snart 20 år i Håkansböle storområde så äntligen blir det förverkligat, så inte barnen i behöver föras till Dickursby eller Björkby.

Vi är glada att vi i förhandlingarna kunde få bort inbesparningarna på valbara ämnen i högstadiet och på smågruppsundervisningen i religion på åk 5.

På SFP:s initiativ så kommer det även att satsas på undervisning i svenska för de som jobbar i dagvården som inte har svenska som modersmål, samma satsning görs för de som inte har finska som modersmål i finskspråkiga daghem. Vi behöver språkförebilder när barnen är små.

Viktigt att småhustomter betydligt mer och snabbare planeras, så att vi har att erbjuda av dem när efterfrågan i större sträckningar börjar.

Livskraften i staden är viktig. Vi bör satsa på företagande, innovation och arbetsplatser till Vanda i större utdragning än nu. Vi måste skapa attraktiva och trygga bostadsområden, bra service och en god gemenskap. Satsa på att utveckla kultur, fritid och evenemang i ännu större grad än nu som gör att staden blir levande.

Under förhandlingarna kom även på stadsdirektörens förslag om att det satsas 400 000 € på säkerhet och görs en säkerhetsplan under 2026. Främst skall satsningarna gå till våra stationsområden men också till våra shoppingcenter. Detta skall även göras i samarbete med Polisen, VAKE, affärsägare och tredjesektorn.

Vanda satsningar på Vandaspåran är viktig för att vi skulle utveckla också östra delen av vår stad. Detta ger även arbetsplatser och inkomster för staden. Vet att det finns motstånd mot detta främst i västra Vanda, men som långvarig politiker är det viktigt att se till hela vandas bästa. Fast jag själv bor i östra Vanda så jobbade jag hårt för att vi skulle bygga ringbanan vilket var en stor och mycket fin investering för att bygga ihop västra Vanda med flygfältet och Dickursby. Spårtrafik är viktig, det har vi märkt med Ringbanan, nu är det Vandaspårans tur. Att det blir dyrare än beräknat är verkligen beklagligt, tyvärr en trend när det gäller offentligt byggande.

Vanda är en tvåspråkig stad och det gör att vi skall kunna ge service på både finska och svenska, vi hoppas att tjänstepersoner och beslutsfattare tar detta i beaktande i alla beslut.

Tvåspråkighetsplanen skall uppdateras och förnyas 2026, vi ser fram emot en plan som faktiskt stöder tvåspråkigheten och som har mål som går att mäta. Den förra planen saknade det.

RKP on tyytyväinen että meidän ehdotuksemme tuli mukaan, että kohdennetun katutyön kehittämisessä painotetaan myös päihteitä käyttävien ja asunnottomien nuorten tavoittamista, ja

toimintaa vahvistetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.